

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Die 1. Septembris. In Nativitate Beatæ Mariæ Virginis. Quæ est ista quæ
progreditur quasi Aurora consurgens? Quàm sit nobis colenda nascens
Virgo plus una monstrat Angelorum admiratio, quàm multa ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

VERITATES PRACTICÆ.

AD DIES FESTOS SANCTORVM,
QVI INCIPIUNT IN HANC
QUARTAM PARTEM,
IN NATIVITATE BEATÆ
MARIÆ VIRGINIS.

Qua est ista qua progreditur quasi Aurora consurgens? Cant. 6.

VERITAS PRACTICA

Quam sit nobis colenda, nascens Virgo, plus una monstrat Angelorum admiratio, quam multa eorum ratio.

RATIO EST Quia quam sit nobis colenda nascens Virgo, plus illa res monstrat qua magis monstrat qualis illa sit qua nascitur.

Sed plus una monstrat Angelorum admiratio qualis illa sit qua nascitur, quam multa eorum ratio.

Ergo et magis monstrat quam sit nobis colenda et quomodo, quod certe Cultor Beatae Virginis libenter audiat.

I. PUNCTUM.

HODIERNÆ nascens Beatae Virginis Dies habet multa quidem insignia quibus si sola essent iure merito nobis hæc dies colenda esset; Sed quod in aliis etiam Personis illustribus fieri solet ut dum eorum nativitas celebratur, non solum ille primus colatur natalis dies, sed totus vitæ consequentis simul spectetur cursus; hoc præsertim

Haynesius Pars quarta.

in nascente Beata Virgine nobis servandum est, cum præsertim quæcumque sint eius nascens insignia sic dependeant à consequentibus eius vitæ partibus, ut non ita spectetur quid sit modo dum nascitur, quam qua futura sit dum Mater Dei fieri, & dum in caelos supra creaturas omnes evehetur. Sic sancta ipsa Ecclesia dum solenniter hunc celebrat diem, nihil habet illustrius quod de nascente proponat Virgine quam quod ait Evangelista Matthæus, *de qua natus est Iesus qui vocatur Christus.* Hinc enim & quæ in illa præcedunt, & quæ sequuntur, totius vitæ partes quidquid habent insignis, in se derivant.

Matth. 2.

Si nascitur ex sterili matre, si cum rationis usu nascitur, si tam multis repleta est gratiis ut ea una plures habeat quæ cæteræ simul omnes creaturæ; hoc totum inde est quod sit futura Dei Mater, & quod Dei Matrem hæc insignia deceant.

Hinc profecto factum est ut cum prædem hunc celeberrimum nascituræ Virginis diem prospicerent & celebrarent Angeli, non hunc solum diem, non hanc solum Nativitatis gratiam suis modularentur canticis; sed quidquid in consequentes annos eximium & divinum in illa esset, complecterentur. *Qua est ista, inquit, qua progreditur quasi aurora consurgens, pulchra ut luna, electa ut sol, terribilis ut castrorum acies ordinata?*

Cant. 6.

Ccc

Totum

Totum videlicet simul effundunt quo tota simul agnoscat & totum simul voluit agnosci, ut totus qui debetur illi cultus, nobis demonstratur, & excusetur.

Sed mea quidem sententia quidquid dicant, quidquid proponant, non ita cultum illum loquendo demonstrant quam quo loquuntur modo: Non ita rationem efficiunt quam admiratione, non ita persuadent affirmando quam quærendo, quæ sit illa? plus una valet eorum admiratio quam multaratio.

Quod ut modo seu quosè perpendatur, præmittendum est quod nihil æquè facit ad cultum Beate Virginis promovendum, quam quod facit ad maiorem eius in animis nostris illustandam notitiam, ut qualis sit agnoscamus. Cum enim maior aut minor cultus personæ debeat quod persona maior aut minor est, profecto si maiorem Beate Virgini me voles adhibere cultum, fac ut maiorem illam agnoscam. Si me voles illam supra ceteros omnes Sanctos colere, si cultum hyperdulz reddere, si unum infra Deum, sanctam illam venerari Virginem, fac ut intelligam quod ceteris omnibus sic præstet & præcellat. Nonne hoc est quod intendunt sancti Patres cum illam suis extollunt laudibus?

1. Reg. 1.

Expende aliquas, Mons, inquit sanctus Gregorius, mons illa fuit qua omnem electa creatura altitudinem electionis sue dignitate transcendit. An non mons sublimis Maria, qua ut ad conceptionem æterni Verbis peringeret, meritorum virtutem supra omnes Angelorum choros, quæ ad J. Iam Deitatis accessit?

L. 1. de Virginitate.

Quæ Dignitas Dei mater? Quid splendens Eo quam splendet eligit? Quid castitas qua corpus sine corporis contagione generavit? Sic fuit S. Ambr.

Brevius verò nec minus excellenter S. Hieronymus: Si diligenter attendas, nihil est virtutum, nihil splendorum, nihil gratiarum, nihil candoris quod non resplendat in Virgine gloriosa. Quod sic S. Recem, sigillatim profertur ad illa sapientiarum verba, in plenitudine Sanctorum detentio: **MARIA** in plenitudine Sanctorum detentio Virginitatis Maria, cui non desunt Eius Patriarcharum, Sicut Prophetarum, Zelus Apostolorum, Constantia Martyrum, Sobrietas Confessorum, Castitas Virginitatis, Fecunditas Coniugatorum, sed nec ipsa Puritas Angelorum. Nonne hæc sunt quæ tanto magis cultum B. Virginis promovent, quanto eam maiorem & digniorem prædicant?

Ecclesi. 2.

II. PUNCTUM.

SED plura una monstrat Angelorum admiratio, quæ illa sit qua nascitur, quæ multa eorum ratio.

Primo videri debet quænam sit eorum & quæ multaratio qua cognosci possit illa quæ nascitur. Nec longè à proposito discedetur, nam in illis ipsis verbis quæ usurpant Angeli quatuor continentur symbola, quibus in quocumque spectetur statu Beata Virgo, sive in quocumque, ut vocant, effendi genere, non obicitur profecto nec invenit, qualis illa sit, nobis demonstrant.

Quod ut apertius pateat, revocetur in mentem quintuplex effendi genus circa quod quæri potest de Beata Virgine, *quæ est ista?* Nec melius agnosci queat, quid sit, quam verbis illis Symbolicis, sive rebus ibi contentis.

Primum genus est quod *Idææ* dicunt, id est, in divinis ideis seu in divina mente quæ rerum omnium creatorum ideam & formam quandam præfert. In quo effendi statu commune habet cum cæteris creaturis Beata Virgo ut ab æterno fuerit ordinata: Sed hoc habet singulare præ cæteris ut ordinata & prædestinata fuerit ad quatuor insignes honorum gradus. Primus est Materitas Dei, quæ per *ANOTAM* aptissime designatur, nam sic ut à sole aurora est, & Sol ab aurora, sic planè Beata Virgo & à Deo est tamquam à matre filius. Secundus honorum gradus est, plenitudo gratiæ, unde est animæ pulchritudo quæ per *Lunam*, non nisi aliena luce lucens, & luculentè exprimitur. Tertius est Electio ad singularem illam gloriam quæ in suo gradu una & sola, velut unus in mundo Sol, plus illa una beatitudinis ac gloriæ possidet quam cætera beate mentes, sicut lumen solis majus ac illustrius est quam reliquorum omnium quæ lucens in cælo siderum. Quartus denique est amplissima illa potestas qua in res omnes creatas, quæ in ipsum etiam Deum quem sibi subditum habuit, tam potens est ut significantius declarari non potuerit quæ eum dicta est, *terribilis ut castrorum acies ordinata*. O qualis infans illa quæ natus!

Secundum effendi genus est naturale seu naturæ humanæ quod proprius spectat hodiernam Beate Virginis Nativitatem. Nam quando nata est sic etiam nata est quatuor insignes corporis & animæ dotes, secum advexerit. Primum enim velut aurora consurgens cum usu rationis orta est, ut cum S. Bernardino multi probant Theologi, quorum rationes infra producentur. Deinde ut quam pulchra est luna, tota illa corpore atque *Hæc ipsa* animo sic pota fuit nulla ut labe, nullo defectu die *Veni* inficeretur. Tertio Solis instar lucens flammis, sic *quærit* intellectu ac voluntate lucebat simul & ardebat, ut quam naturaliter fieri potest Deum à creatura

ra cognosci & amari, Deum illa perfecte cognosceret & ex æquo amaret. Quarto denique sicut nihil ordinatius quam Acies bene ordinata quæ tamen constat partibus multum in se diversis, sic planè totis in Personæ ac vitæ suæ partibus, quanta quanta Virga illa fuit, sic ordinata fuit, ut quæ pars inferior dicitur, Superiori prorsus esset subiecta, nec appetitus Rationi, nec ratio repugnaret umquam Deo. Nulla quippe repugnantis naturæ causa inerat, nulla rebellantis animinum rixa carnis. O quis inde non cognoscat quàm excellens, quàm celestis & tota si fas est loqui tota divina sit quæ mundum hodie suo Natali crearet!

Tertium essendi genus est Spirituale seu divinæ gratiæ, quo in statu Beata Virgo sic à primo suæ ortu jam incepit lucere, ut si ad cæteras ipsorum etiam Beatorum mentes conferretur, Sol esset splendidissimus: sed sibi comparata dum pergit vivere ac vivendo semper progredi, non nisi aurora est. Tum verò tamquam Luna tacitis & rapidis semper proficiens motibus: & velut ipse Sol sic perfecte ardens fuit, numquam ut deficeret, nec minus fortis & constans in spiritualis vitæ instituto esset, quàm acies ordinata quæ nulla vi hostium frangitur. *Sanctificavit tabernaculum suum Altissimus, Deus in medio eius non commovebitur, Adhucabit eam Deus manè diluculo.* Sic eius vitæ Spirituales initium, progressus, perfectio & firmitas mirè adumbrantur.

Quartum sequitur essendi genus magis adhuc cœleste ac gloriosum, quale in cœlo & in æterna vivitur gloria; quo de statu Beatæ Virginis quid aptius dici potest quam quod velut aurora prius eius anima separata à corpore gloriosam incepit vitam. Post verò Corpus eius assumptum & ex gloriosis animæ dotibus velut Luna reluxerit. Ac tandem unita simul anima & corpore coronata fuerit in throno gloriæ, sicut jam dictum est, cum de eius electione ad gloriam ageretur. Et quia cæteros omnes Angelorum ac Beatorum diversos ordines illa una in se complectitur, nonne est velut acies ordinata? & nonne est unde illa cognoscatur?

Restat quintum genus quod relativum ad alios dicitur, unde sanctus Bernardus de Saera nostra Virgine, *Omibus, inquit, omnia facta est ut de plebsitudine eius accipiant universi.* Sic pueris & peccatoribus aut meliorem inchoantibus vitam tanquam Aurora est, sic se illis accommodat, quia nondum splendidius ferre lumen possunt. Sæcularibus verò personis, id est, in sæ-

culo quod nocti comparatur, temporalia sua negotia gerentibus velut quadam Luna est quæ sic terrena eorum moderatur ut ad æterna dirigat, meritoque postsequi vis è mundo de illa dicere quod est apud Jobum, *ad lumen eius arbutabam in nocte.* Perfectis autem & majorum capacibus luminum velut Sol irradiat, & de divinis tantos infundit splendores, quantum cuiusque status ac gradus perfectionis exigit. Ac tandem, quia nobis omnibus militandum est in hac vita quæ *militia dicitur super terram,* facta est hostibus nostris terribilis tamquam acies ordinata, contra quos vel unum Mariæ nomen invocatum sufficiat, vel sola eius recordatio religiose suscepta. Nonne hæc sunt quæ satis aperte significet quæ & qualis illa sit quæ hodie nascitur & ex qua paulò post nascetur Dei filius?

SED quod est aliud & præcipuum declarandæ propositionis Caput, licet tam multa sit & tam varia cognitio quam de illa nobis exhibent Angeli, plus tamen monstrant qualis quantaque sit dum admittentes quærent *Qua est ista,* nec nisi admirando monstrant quid sit, quàm si affirmando definirent & concluderent. Nam quantumcumque sublime sit illud quod ab eis dicitur audivimus, si tamen ita esset dictum quasi definitum & suis constitutum terminis, sane minus esset quàm quod indeterminate quærent *qua est ista?* Et licet addant sibi eam videri tamquam auroram, aut velut lunam & solem & aciem ordinatam? Non sic tamen istius eius magnitudinem designant Symbolis, quasi eam tam brevibus constringerent spatiis; sed potius inde suam augment admirationem, inde hauriunt & colligunt esse in illa longè amplius aliquid quàm in singulis excellentioribus creaturis. Nam illa una cæteras omnes continet, illa simul cœlum & terra est, illa simul quidquid in terra est magnificentius, nempe homines, & quidquid inter homines terribilius est & potentius, nempe aciem ordinatam representat & continet. Illa simul quidquid in cœlo est splendidius & ordinatius complectitur, nempe simul aurora est, simul Luna, simul & Sol. Illa illa infans quæ corporali magnitudine non excedit aliorum molem infantis, ita tamen excedat totius amplitudinem universi, ut quidquid ex mundo sit erutum cui comparatur, restet semper aliquid quod supra mundum in illa reperiant, quod mirentur, quod ignorent, quod suspiciant, quod stupeant: certè hoc est aliquid sublimius dicere quam quod dicunt. Hoc est profiteri se ne-

nescire quod spectant? hoc est palam testari
majorem illam suo esse intellectu & sua, quam-
cumque magnam habeant, cognoscendi scientia
Stupent attoniti quod nesciunt: & hoc in
creatis unum mirantur quod ignorant, & cujus
sublimitatem cogitando penetrare non possint.
Quod certe est evidentius significare quam sit
Illa excellens, cum supra tantam facultatem co-
gnoscendi, qualis est in Angelis, in Thronis, in
Cherubinis & Seraphinis excellat. Quod & alias
sæpe repetunt, & quoties de illa cogitant aut lo-
quuntur, non aliis utuntur terminis quam qui
stuporem eorum indicent: *Qua est ista qua a-
scendit per desertum sicut virgula fumi ex aroma-
tibus myrrha, & thuris, & universi pulveru pig-
mentarii? Quæ est ista qua ascendit de deserto
delicium affluens innixa super dilectum suum? Qua-
si rursus dicerent, quocumque eam in statu
contemplemur, ita nobis stupenda videtur &
admirabilis ut hoc unum inter nos de illa confe-
ramus, qua est ista? quam est ista excellens & sub-
limis ut nostram omnium excedat cognoscendi
& dicendi facultatem?*

III. PUNCTUM.

SIC ergo quam sit nobis colenda nascens Virgo
& qua potissimum ratione cultus, pius unus
monstrat Angelorum admiratio, quam multa
eorum ratio; Cum illi nempe nascentem admi-
rantes magis doceant quid illa sit, quam si doce-
rent exprellius, Ad quorum imitationem sacri
nostr. Patres quo illam prosequerentur nomine
non invenire sacratius & aptius quam miraculi,
prodigij, spectaculi vel simillimæ cuiuspiam
appellationis, quæ nos à communi vocatione & re-
rum intelligentia transferret in aliquid singula-
re, *Magnam reverera miraculum, inquit sanctus
Chryostomus, fuit beata semper virgo Maria.*
*Quidnamque illa majus aut illustrius ullo um-
quam tempore inventum est seu aliquando inventi-
ri poterit? Hac sola Cælum ac terram amplitudi-
ne superat. Quidnam illa sanctius? Non Propheta,
non Apostoli, non Martyres, non Patriarchæ, non
Angeli, non Throni, non Dominationes, non Sera-
phim, non Cherubim, non denique aliud quidpiam
inter creatas res visibiles aut invisibiles majus
aut excellentius inveniri potest.*

Sanctus autem Joannes Damascenus vocat
eam *miraculum miraculorum*, quasi diceret ma-
gis mirandum, magisque singulare, vel potius
quia cum multa in se contineret miracula, mira-
culorum Ipsa suorum omnium majus esset mi-
raculum, quæ se omnium creaturarum infimam

sentiret & prædicaret. A fine his est quod S. Epi-
phanus ait eam esse *Cæli terraque mysterium*.
Id est; quidquid cælo terraque continetur, in illa
Sacrum fieri ac divinum; Vel quidquid illa con-
tinet, & quidquid illa est, totum esse cælo ter-
raque Sacrum ac omni veneratione colendum.
Quo etiam spectare videbatur sanctus Ignatius
cum illam appellaret *cælesti prodigium*, & Sa-
cratissimum *specaculum*, in quo scilicet colle-
ctum spectaretur quidquid ubique sparsim sa-
crum ac sanctum reperitur.

Quamobrem discere hunc Admirationis cul-
tum; Obluere ad tantam dignitatem simul &
humilitatem; ad tantam gratiam ex parte Dei
& tantam simul industriam ex parte Vir-
ginis, ut gratiæ responderet & tantam ig-
norum divinarum copiam ut omnibus abun-
daret donis celestibus, & tantam rerum
temporalium inopiam, ut inter oves in præsep-
sicut ait sanctus Damascenus nasceretur; inter
tantum Nativitatis eius splendorem ut Angeli
miris eam essent præconis, & tantam eius ob-
scuritatem, ut vix de illa loquantur homines. Nil
parvum de illa ducas; nil magnum aibi spectes
quod non in illa magis miretur. Sic admiratio
non stupida, non sicca, non iners & languida; sed
religiosa, sed devota, sed lucida plena & medullæ
pietatis, qualem optabat sanctus Bernardus his
verbis: *Alius ergo invenimus quanto devotionis
affectu eam à nobis voluerit honorari, qui totius
boni plenitudinem posuit in Maria; Et paulo post;
Totus ergo medulla cordium, totus præcordiorum af-
fectibus & votu omnibus Mariam hanc venera-
mur quia sic est voluntas eius qui totum nos habe-
re voluit per Mariam.*

Hinc nempe fuit & scopus omnium quæ de
Illa dicuntur, ut eam veneremur, at non quali-
cumque modo sed totis, inquit, *medulla cordium
& totus præcordiorum affectibus*, Id est, quatenus
omnino possis; idq; ob triplicem quam ex dictis
infert causam. Prima est, insigne eius meritum;
Secunda deinde est, ipsius Dei voluntas qui tam
multis eam propterea meritis insignivit. Tertia
denique, nostrer inde proventus, nostra utilitas,
imo & necessitas cum totum nos habere volue-
rit Deus per Mariam, sicut terra totum habet per
Solem & per Lunam, Non ad unum autem aut
aliquot tantum dies terra pendet à Sole & à Lu-
na, sed per continuatæ temporum spatia: sic planè,
sic nobis Illa colenda est, ut quemadmodum di-
diceris hodie nobis singulariter esse colendam,
sic eam singulis colas diebus.

EODEM

In form. de
laudib.
De parat.
In Epist.
ad Ioan.

In Nativitate
B. Mariæ
Virg.

Cant. 3.

Ibid. 8.

Apud Mo-
saph.Orat. de
Nativ.
Maria.